

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Jacopo De Michelis
LA STAZIONE

Copyright © 2022 Giunti Editore S.p.A.

This edition published in agreement with the Proprietor through MalaTesta
Literary Agency, Milan.

Translation Copyright © 2023 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04951-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

JAKOPO DE MIKELIS

STANICA

Prevela Sandra Nešović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2023.

*Posvećeno Kjari i Mateu, zbog njihovog strpljenja...
I za Čezarea, zbog svega što me je naučio...*

PRVI DEO

*Glavna železnička stanica u Milanu je zasebna planeta,
ona je nešto poput indijanskog rezervata usred grada.*

Đorđo Šerbanenko

PRVO POGLAVLJE

Na stotine očiju posmatrale su šine tamo iza onih ogromnih nadstrešnica od gvožđa i stakla, pocrnelih od zagađenog vazduha, gde su se u tom trenutku, u drhturavom vazduhu, mogle razaznati samo stare i napuštene kabine za nadzor.

Među propisno poređanim ljudima krenula je od usta do usta da se širi vest. Onaj kojeg je radio već imenovao kao „voz užasa“, nalazio se na samom ulazu u Milano. U roku od nekoliko minuta, sa skoro četiri časa zakašnjenja u odnosu na predviđeni red vožnje, ova kompozicija samo što nije ušla u stanicu.

Čekali su ga već najmanje pola sata. Čitav kordon detektiva iz Mobilne brigade, odevenih u uniforme za suzbijanje nereda, opasavao je perone uz šine pod brojem 4, prve pruge za putovanja na velike razdaljine, koja se nalazila sa bočne strane i, samim tim, nju je bilo najlakše kontrolisati. Ceo železnički objekat je u tim trenucima bio zatvoren za javnost. Prema novom naređenju, bilo je zabranjeno da vozovi ulaze ili izlaze iz stanice. Sve se to odvijalo u nedelju, mnogi ljudi vraćali su se kući posle vikenda, te je neprijatnost za putnike, koji su se već onako razjareni bunili sa druge strane ograde, počela i te kako da se oseća; uprkos tome, prefekt je lično odlučio da je to najpametnije u datom trenutku, po uputstvima kriznog saveta koji je održao sastanak u kancelarijama železničke policije. Spomenuti savet bio je sačinjen od funkcionera iz Mobilne brigade i onih koje je odredio Digos, divizija za opšte istrage i posebne operacije, zatim od jednog predstavnika državne železnice i još jednog iz kruga vatrogasaca, a bio je prisutan i prvi čovek Železničke policije, komesar Dalmaso, koji je bio u

stalnom kontaktu sa provincijskom policijom, prefekturom i odeljenjem železničke policije zaduženom za oblast Lombardije.

Inspektor Rikardo Mecanote se preznojavao, a policijska kapa ga je žuljala i grebuckala mu kosmatu kožu. I gornji deo odela delovao mu je preteško i imao je utisak da je njegovo kretanje činila nezgrapnim. Nije bio naviknut na nošenje uniforme, u odeljenju za istragu ubistava skoro ga nikada nije oblačio. Imao je vrlo malo iskustva u službi održavanja javnog reda i mira, ali je mogao da oseti napetost među pripadnicima odreda za suzbijanje nereda koji su se nalazili svuda oko njega. Do pre svega nekoliko trenutaka, oni su opušteno čavrljali, zafrkavali se, neki od njih su pušili i cigarete. Međutim, od kada je objavljen skori dolazak voza, ukopali su se u mestu, kao da su se odjednom skamenili i zanemeli, stisnutih vilica i očiju suženih toliko da su podsećali na crtice, sa šakama u rukavicama nervozno stiskajući palice i drške štitova od pleksiglasa, kao da traže neki bolji oslonac, onaj čvršći.

Pre samo nekoliko dana, Rikardo Mecanote je prebačen u železničku policiju, u Operativni sektor centralnog Milana, i najednom se našao usred ovako pipavog zadatka. Nije imao vremena čak ni da se aklimatizuje, što je detalj koji mu je, između ostalog, prilično teško pao. Nije suština u tome da ga je to iznenađivalo, uzimajući u obzir celokupnu situaciju. Stvari su se odvijale tek trunčicu bolje nego u provincijskoj upravi policije, kada je još uvek bio u trećem odeljenju, onom za ubistva. Zapravo, čak i tamo, u železničkoj policiji, bilo je mnogo onih koji su prema njemu iskazivali jasnu odbojnost pa čak i neprijateljstvo. Najveći deo njegovih kolega ograničavao se na to da se drže podalje, uz mešavinu straha i nepoverenja, kao da je, iako naoko zdrav, on bio nosilac ko zna kakve strašne zarazne bolesti. U svakom slučaju, uopšte mu nije bilo lako da se prilagodi i navikne na izvesne stvari. Grupice ljudi koji su se domunđavali odjednom bi se rasule čim bi se on pojavio, razgovori su se prekidali onog trena kada bi on zakoračio u neku prostoriju, rečenice su došaptavane drugima na uho, dok su ga svi krišom gledali. Sve u svemu, bio je premešten. Tačnije bi bilo da se kaže kako je „proteran“. Jer o tome se zapravo radilo, ni manje ni više: o izgnanstvu. Morao je to da prihvati kako zna i ume, uzgred se čak i zahvaljujući nebesima što je izbegao još gore posledice.

„Kardo, šta će sada biti, a? Šta tačno treba da radimo?“

Pored njega je stajao Filipo Kolela, onako gojaznog lica, niz koje se sli-vao znoj kao posledica čiste anksioznosti. Skinuo je kapu, prešao rukom

preko pramenova svoje plave kose, da bi odmah potom vratio kapu na glavu. Kolela je imao neku godinu manje od njega, ali mnogo kilograma više. Upoznali su se pre četiri godine na jednom kursu za detektive, a onda su se ponovo sreli ovde, u odeljenju železničke policije. On je bio jedan od retkih koji se nije držao na odstojanju od njega. Štaviše, ispravno bi bilo reći da je bio jedini prijatelj kog je imao u svom radnom okruženju.

„Ništa ti ne brini, Filipo. Teži i škakljiviji deo posla pripašće našim kolegama iz brigade, mi smo ovde samo zbog pružanja podrške. Samo ti ostani blizu mene, videćeš da će na kraju sve ispasti dobro.“

Mecanote se trudio da njegove reči zvuče umirujuće, mada ni on sam nije imao pojma šta može da se dogodi. A što se tiče toga da će se sve uspešno svršiti, ne bi stavio ruku u vatru. Čak ni vrh jednog jedinog prsta.

Što se ostalog tiče, vesti koje su počele da stižu o tom vozu, još od ranog jutra, podsećale su na ratne izveštaje. Međugradski voz 586 je trebalo da krene sa železničke stanice Roma Termini u 9 sati i 40 minuta izjutra, te nedelje, 6. aprila 2003. godine. Sve je bilo mirno i vlasti nisu očekivale da će biti ikakvih problema. Jedan konvoj natovaren fudbalskim fanovima, kome je krajnje odredište bio Milano, a čiji putnici će te večeri prisustvovati utakmici Inter – Roma, već je bio došao bez ijednog incidenta. Očekivalo se da će ovim međugradskim vozom da pristigne još dvestotinak navijača Rome, ali na peronu ih se pojavilo najmanje dvostruko više od toga, pri čemu mnogi nisu ni imali voznu kartu. Naizgled, brojni fudbalski obožavaoci ostavljeni su na cedilu usled gužve nastale u nekoj firmi za iznajmljivanje automobila. Činilo se da je bučna i nestrpljiva gomila čvrsto rešena da se na silu ukrca, kao da su imali pravo da uđu u taj voz bez obzira na sve okolnosti, tako da je jedan policijski kordon morao da izda naređenje da osoblje državne železnice mora proveravati karte. Međutim, sporo sprovođenje naređenja razjarilo je masu. Snage javnog reda i mira prvo su postale meta uvredljivih napeva i psovki, a potom su ih gađali plastičnim flašama, limenkama, kovanicama i raznim drugim predmetima. Došlo je do nereda i navijači su iskoristili tu priliku da se krišom ubace u vagone, odlazeći čak toliko daleko da su zauzimali sedišta ljudi koji su imali uredno kupljene i plaćene karte. Neki od njih, koji su već bili seli na svoja mesta, doživeli su uvrede i zaprečeno im je da se sklone odatle. Kada je policija napokon uspela da ponovo uspostavi kordon, napetost je već bila narasla do nebesa. Dok su oni iz Rima, koji su bodrili Romu, a koji su ostali izvan voza, sada besno vršili pritisak, otpočeli su pregovori sa onima koji

su uspeli da uskoče u voz bez karte. U svrhu smirivanja situacije, stigla je hitna zapovest i od strane prefektura, čime je, uz obrazloženje da je to u korist javnog reda i mira, dozvoljen polazak Intersitija, sa sve nezakonito ukranim navijačima. Čak je i dodato nekoliko vagona, te su redovni putnici zamoljeni da prepuste svoja mesta huliganima. Iako su bili iznervirani i besni, većina njih bili su spremni da prihvate sva alternativna rešenja ali, bez obzira na to, određeni broj njih su ipak ostali tu gde jesu. Konačno, voz dupke pun euforičnim grubijanima napustio je stanicu Termini sa više od sat vremena zakašnjenja. Zbog hroničnog manjka osoblja, unutra se ukrcao i nekoliko agenata iz Polfera, to jest železničke policije, kao neki vid pratnje.

Očekivalo se da će se, kada se kompozicija napokon pokrene, strasti crveno-žutih stišati. Ali nije bilo tako. Neke skupine razularenih navijača bacile su se na uništavanje kupea – strgnuli su zavesice i cepali itisone, zidove su išarali natpisima i grafitima, sedišta su rezali noževima, a neka su čak i istrgli iz ležišta – desilo se i to da su pojedini putnici pretrpeli narsrtaje i udarce. Među ove poslednje navedene spadao je i kondukter, koji je samo nastojao da obavlja svoj posao. Ručica za naglo kočenje u hitnim slučajevima povučena je nekoliko puta, prekidajući vožnju. Prilikom tih zaustavljanja, neki od fanova nakratko su izlazili napolje kako bi se naoružali kamenjem koje su bacali sa šina.

Agenti državne železnice odlučili su da premeste putnike i da ih koncentrišu u prednje vagone, na čelu kompozicije, u nameri da ih izoluju od huligana, koji su postajali sve vatreniji, između ostalog i zato što su, kako se činilo, alkohol i razne droge u izobilju kružili po kupeima. Od tog trenutka tri četvrtine voza ostalo je u potpunosti u rukama divljaka.

Kada je došao do Firenze, voz Intersiti je već kasnio dva sata. Mnogi putnici su izašli napolje, pobegavši glavom bez obzira čim su se vrata otvorila, a nikome nije bilo dozvoljeno da uđe. Unutra, osim fanova, ostala je samo nekolicina hrabrih ili nedovoljno svesnih. Posebno nesrećna okolnost bila je to što se voz zaustavio tačno na pruži koja se nalazila tik uz drugi konvoj iz koga su izlazili navijači iz Peruđe, a koji su se bili zaputili u Bolonju. Pristalice Rimljana odmah su se zdušno posvetile uništavanju pojedinih prozorčića i sprovele su novu vrstu napada na pridošlice iz Peruđe, gađajući ih gustom kišom eksera i kamenja, istovremeno paleći baklje i bacajući petarde. Dopušteno je da Intersiti ponovo krene dalje svojom rutom, i to brzo, kako bi se sprečila mogućnost da situacija postane još razuzdanija.

Stanica

U suštini, situacija je već bila izvan svake kontrole. Nabijeni adrenalinom, alkoholom i raznoraznim drugim omamljujućim sredstvima, huligani su u pojedinim trenucima bili pod vlašću slepog i neobuzdanog gneva. Na deonici puta od Firence do Bolonje vandalizam se nastavio u gotovo svim vagonima, a detektivi koji su se našli u takozvanoj pratnji obavestavali su putem radijskih veza nadležne o tome kako svake sekunde postaje sve teže zaustaviti ispade prisutnih siledžija u vagonima gde je još bilo preostalo ono malo ostalih putnika koji nisu napustili voz. A onda, odjednom, svaki vid komunikacije je prestao.

Intersiti je blokiran na stanici u Bolonji. Pedesetorica iz mobilnih brigada – nije bilo moguće mobilisati više ljudi za tako kratko vreme – tu su ga dočekali. Oni poslednji putnici koji su dotle bili optimisti, sada su požurili, preplašeni i na rubu živaca, da izjure napolje iz tog poludelog konvoja. Nedugo potom, tri čoveka iz pratnje koju je odredio Polfer, sa vidljivim modricama i okrvavljeni, nasilno su izbačeni iz voza. Oni su intervenisali – sudeći po svedočenjima koja su kasnije izneli u bolnici – umešavši se tako što su stali u odbranu jedne devojke koju je neprimereno maltretirala grupa navijača, koja je zaposela čitav jedan ispražnjeni kupe. Policajci su uspeli u tome da devojci omoguće da pobegne, ali nova navala pridruženih navijača sprečila ih je u tome da se i oni povuku nepovređeni, te su ih žestoko pretukli. Nisu imali pojma šta se dogodilo njihovom četvrtom kolegi sa kojim su dotle neposredno saradivali.

Na pozive organa reda da izađu iz voza i da se predaju bez ikakvog otpora, huligani su uzvratili pljuskom kamenica i petardama. Čuvari koji su probali da opkole voz oterani su udarcima rukama i nogama. Zaglušujući prasak prve eksplozivne naprave obeshrabrio je policiju, koja je odustala od svojih pokušaja da silom isprazni kompoziciju.

U tim trenucima predstavljene su sve alternative: sačekati dolazak pojačanja, za koje se nije znalo kada će biti na raspolaganju, ili pustiti voz da ide dalje, ali tako što bi dotle u Milanu pripremili za njih doček kakav su zaslužili. Izabrana je ova druga opcija. I opet, data je dozvola da Intersiti nastavi svoje putovanje. Navijači, koji su sada već bili apsolutni gospodari železničke kompozicije, to što su smatrali svojom pobedom dočekali su divljačkim urlanjem i prostačkim pesmama. Izvesno vreme, vlasti koje su pratile sva ta dešavanja pretvarale su se da su gluve i slepe za sve što se zbivalo. Nešto kasnije, onaj poslednji policajac iz Polfera koji se zadržao unutra, uspeo je da stupi u kontakt sa svojom jedinicom u Napulju,

zahvaljujući mobilnom telefonu; ispričao im je kako je uspeo da utekne od palica razjarenih grubijana i da se zatvori u toalet u vagonu pod brojem 7. Iz gužve se i sam izvukao prilično ozleđen, tako da je duže od pola sata ostao da onako poluonesvešćen leži u toaletu. Jedva da mu je bilo preostala jedna crtica na bateriji mobilnog telefona, koja samo što se nije ispraznila, tako da je stigao još samo da ih upozori na mogući začetak požara – video je dim kroz prozorčić – pre nego što se veza prekinula. I od tog trenutka zavladao je muk.

Dotle je već bilo počelo da se smrkava, pa je dnevna svetlost postepeno slabila. Mecanote je bacio pogled na ručni sat. Proteklo je više od deset minuta od najave dolaska voza, ali još uvek nije bio ni traga ni glasa od njega. Ne bi se baš moglo reći kako je jedva čekao da ga vidi kako ulazi u stanicu. Naredbe su zvučale vrlo prosto: trebalo je zaustaviti huligane, identifikovati ih i odvesti ih u provincijalnu upravu policije, i to autobusima iznajmljenim od opštinske firme za gradski saobraćaj, koji su već bili parkirani ispred glavne železničke stanice, zajedno sa nekoliko ambulantičkih kola. Lako je bilo izdati takva naređenja, ali znatno teže sprovesti ih u praksu. Dva jezgra mobilnih brigada, od kojih je svako bilo sastavljeno od deset ekipa od po deset ljudi, zatim dvadesetak agenata Polfera, protiv više od četiri stotine raspomamljenih navijača. To neće biti nimalo nalik na laku šetnju.

Mecanote je pročitao obaveštajnu poruku brigade Digosa zadužene za navijače, koja je stigla putem faksa u ranim popodnevним časovima. U njoj je bilo ukazano na prisustvo predstavnika pojedinih ekstremističkih struja unutar Intersitija, a koji su spadali u posebno opasne i nasilne crveno-žute navijače, načisto poludelih grupica koje je nemoguće uhvatiti ni za rep ni za rogove, a koji nisu imali nikakve veze sa onim većim i organizovanim skupinama fudbalskih fanova. Naročito je istaknut jedan od tih ogranaka, pod nazivom Gospodari haosa, što je svakako bio zvučan naziv iza koga se krila banda od tridesetak pravih ubica, koji su se svi mogli povezati sa neofašističkim idejama. Bila je to banda vandala i delinkventata koji bi se uvek našli u prvim redovima kada je u pitanju bila tuča i uništavanje svega oko sebe, tako da je mnogima od njih već bio zabranjen pristup mnogim stadionima. Osim toga, već dugo se sumnjalo da su oni bili glavni za trgovinu opojnim sredstvima i za mrežu prostitucije u okruženjima pod njihovom kontrolom. Njihove vođe bili su Fabricio Janone zvani Nindža, dvadesetosmogodišnjak, trener borbenih veština, u čijoj

teretani se i okupljala cela ta ekipa, a pritom je iza sebe imao i prethodne prekršaje i kazne zbog napada, nanete štete, ozleđivanja i otpora prema vlastima; zatim je tu bio i Juri de Vivo, dvadesettrogodišnjak, poznat pod nadimkom Hirurg, zbog milimetarske preciznosti sa kojom je svojim nožem rezao svoje protivnike po zadnjici, a koji je takođe imao dosije zbog različitih prestupa u vidu krađe ili nasilja; Karlo Buteroni, zvani Planina, star dvadeset šest godina, visok metar i osamdeset devet centimetara, težak stotinu četrdeset kilograma, sa policijskim dosijeom jednako debelim, a na samom kraju, nezaobilazan je bio i Masimilijano Maks Ovidi, star trideset jednu godinu, neporecivi predvodnik bande, kome je suđeno za pokušaj ubistva, osuđivan je i za nezakonito posedovanje oružja, pljačke i prodaju droge, dok je istovremeno bivao osumnjičen i za veze sa kriminalnim organizacijama. Ovo putovanje Gospodara haosa organizovano je upravo povodom proslave njegovog izlaska iz zatvora, kada je pušten pre samo nekoliko dana, pa je sada bilo poznato kakva je bila njihova zamisao zabave. Ne, to zaista nije moglo da protekne mirno.

U tom mehuri tišine i nepomičnosti koji su carevali celim okruženjem, jedna golubica je prhnula u vazduh raširenih krila, onako lagana i na onaj graciozni način tipičan za ptice, da bi na kraju sletela tačno na peron 4 pokraj šina, na jedva dva koraka od dugog niza taktički raspoređenih čizama pripadnika jedinica za suzbijanje nereda. Mecanote je krajičkom oka spazio kako golubica spokojno ključa mrvice sa tla, ne obraćajući neku naročitu pažnju na ljude poput statua koji su je okruživali, sve dok je buka nalik jednoglasnim rafalima prilikom spuštanja zaštitnih vizira policijskih šlemova nije naterala da se trgne. Rikardo je u tom trenu podigao pogled i, eto ga! Intersiti 586 napredovao je polagano, dok su se njegovi obrisi ocrtavali na nebu, izgledajući kao da ga je zahvatio požar, usled odsjaja tamnocrvene boje pri zalasku sunca. Sledio ga je stub crnog dima. Mecanote je pomislio kako sve to liči na neki ukleti brod na pučini, prepušten na milost i nemilost moru.

Sa iritirajućom usporenošću, voz je dokloparao u stanicu i zaustavio se kod četvrtog perona. Gotovo istog trena otvorila su se vratašca lokomotive, dvojica mašinista iskočila su na beton i odjurila kao muve bez glave, sa preneraženim izrazima lica osoba koje su prošle kroz dugotrajni košmar.

Policajac koji je bio na čelu kontingenta iz interventne jedinice za hitno sprovođenje reda i mira, istupio je napred sa sve megafonom u ruci. Uključio ga je, pa je izvesno vreme nešto petljao oko dugmića kako bi umuknulo

Jakopo de Mikelis

ono neprijatno šuštanje, te ga je u nastavku jednom rukom podigao visoko iznad sebe, dok je onom drugom prinosisio ustima spoljašnji mikrofon.

„U redu, momci, lepo ste se zabavili, ali sada je igri došao kraj. Nemojte da pogoršavate situaciju, nego mirno izađite iz voza, u najboljem redu. Ne pružajte otpor i niko neće biti povređen.“

Na časak, jedini odgovor koji je dopirao iz pravca voza bila je potpuna tišina.

BUUUUUUM!

Nakon tog prvog odsečnog udarca je usledio i naredni, pa još jedan, sve dok se jedan od prozorčića prvog vagona nije rasprsnuo, posle čega je jedna klozetska šolja, očigledno izvaljena iz toaleta, poletela kroz vazduh i pala na peron, tresnuvši o beton svega nekoliko centimetara od policijskog kordona. Najbliži policajci podigli su štitove kako bi se sačuvali od krhotina koje su se razbucale na sve strane. Mecanote je promrmljao sebi u bradu:

„Majku mu poljubim!“

Odmah zatim, iz prethodnog konvoja začula se pesma koju su usklađeno pevale stotine glasova, sa podrugljivom snishodljivošću.

*Srećan sam samo kada
vidim kako crkne pajkan.
Pajkani, usrani pajkani!
Trunite pod zemljom!*

*Srećan sam samo kada
pajkan truli pod zemljom.
Šutka i udarci za sve vaše njuške!
Nije nam vas nimalo žao!*

Odgovor je stigao i nije mogao biti rečitiji od toga. Poruka je bila jasna: nemamo nameru da se mrdnemo oдавde. Ako želite, dođite i probajte da nas oterate, mi se vas ne plašimo.

U Bolonji, snage javnog reda i mira nisu uspele da zauzmu voz, ali ovog puta, dobro upamtivši pretrpljeno poniženje, primenili su drugačiju taktiku. Dok iz pravca vagona nije prestajalo bacanje kamenja, eksera, flaša i kojekakvih drugih sitnica koje su se navijačima zatekle pri ruci, inače kompaktni prednji red štitova rastvorio se tek koliko je bilo dovoljno da se iz drugog reda propusti nekoliko agenata naoružanih bacačima iz kojih

su ispalili nekoliko talasa kapsula sa suzavcem ka unutrašnjosti vagona, kroz one slomljene prozore.

Nekoliko sledećih minuta nije se događalo ništa, mogli su da se razaznaju samo oblačci dima koji su kuljali kroz prozore, dok se vazduhom širio opor i ljutkast miris bačenog gasa. Ali onda, vrata vagona počela su da se otvaraju jedna za drugim, nakon čega su huligani poispadali napolje, vičući na sav glas. Lica su pokrivali crveno-žutim šalovima, maramicama i jaknama, delimično da ne bi bili prepoznati, a delom i zbog toga da bi se zaštitili od suzavca, pri čemu su svejedno bili naoružani gvozdanim šipkama, dugačkim motkama namenjenim za zastave, lancima i kaiševima sa teškim metalnim kopčama na krajevima. Svakako su ulivali strah.

Snažni talas tih siledžija zaletio se ka policijskom kordonu sa silovitošću vode kakva probija branu prilikom poplave. Isprva, živa ograda im se opirala i nekako je izdržavala, pa su dve bande razmenile divljačke udarce iznad tanke linije štitova koji su ih razdvajali. Ali pristalica Rome je bilo baš mnogo, daleko više nego policajaca i, što je više njih izlazilo iz voza, to su veći pritisak vršili na policiju. Odred plavih šlemova se povlačio, malo-pomalo gubeći na gustini, da bi se na kraju gotovo raspao. Bitka se preobrtila u zbrkanu i neobuzdanu tuču, u kojoj nijedna strana nije štedela snagu.

Iz unutrašnjosti Intersitija letele su petarde i baklje, čiji su šareni plamenovi obavili učesnike maktlaže i njihovi odsjaji su se pomešali sa crnim dimom iz upaljenog vagona. S vremena na vreme, zaglušujuća buka nekog eksplozivnog sredstva gromoglasno bi odjeknula, nadjačavajući žamor sukoba. Zacrvenjenih očiju i nadraženog grla usled dima i gasa, Mecanote je pomislio kako bi, da se nekada zapitao kako iz prve ruke izgleda rat, ovo bio vrlo približan opis.

On je bio jedan od dvojice podoficira iz Polfera prisutnih na licu mesta, pa samim tim odgovoran i za desetak policajaca. Sledeći uputstva i naređenja koje su dobili, ostali su u zaleđini, ne učestvujući direktno u borbi, mada su bivali prinuđeni da povremeno u odbrani udele pokoji udarac, ali da neke i sami prime. Njegov zadatak ograničavao se na to da se pozabavi nasilnicima koji su već onesposobljeni ili, prostije rečeno, da sa svojim ljudima lovi one koji su nastojali da uteknu, da im stave lisice od posebne plastike, da ih identifikuju i otprate ih sa tog mesta sve dok ih, kada se već nađu izvan stanice, ne predaju tamošnjim nadležnim da ih strpaju u autobuse ili, u slučaju potrebe, u ambulantanu kola. Neke od njih morali su doslovce da iščupaju iz šaka pripadnika jedinice za suzbijanje nereda,

koji su nastavljali da ih šutiraju i tuku palicama, iako su već bili oboreni i ležali na tlu. Mecanote ih nije opravdavao, ali izvesno je bilo da je, makar u izvesnoj meri, razumeo te branioce javnog reda i mira. Sigurno nije bilo lako sačuvati lucidnost i hladnokrvnost u sličnim situacijama.

Međutim, onaj koji ga jeste ludački izvodio iz takta bio je zamenik inspektora Manuel Karbone, njegov direktni saradnik iz železničke policije. Visok, širokih ramena, mišića istaknutih zahvaljujući redovnim treninzima u teretani i – kako je Rikardo slutio – unošenim steroidima, spljoštenog nosa poput nekog igrača ragbija i kose začesljane preko čela, Karbone je bio, unutar njihovog odeljenja, onaj koji ga je najviše čačkao. Nije propuštao ni najmanju priliku da ga izaziva i pokaže mu koliko ga omalovažava. Iz tog razloga Mecanote se trudio da se drži što dalje od njega, i sve do ovog trenutka pretvarao se da ne primećuje kako se on, zajedno sa dvojicom policajaca koji su ga uvek pratili nekoliko koraka iza njegovih leđa, žestokim udarcima izivljavao na navijačima koji već behu van igre, dok su ih već odvodili sa bojnog poprišta. Bili su to nesuvisli i hladni zamasi, udarci nanošeni iz čistog hira i zadovoljstva, za koje nije bilo nikakvog opravdanja.

Nedugo potom zatekao ga je kako šutira mladog i preplašenog navijača koji je nosio majicu sa Totijevim brojem 10, a preko čijeg čela su curili mlažići krvi, dok je tako sav unezveren pratio policajca ka jednom od lukova kroz koje je trebalo proći, kako bi se sa pristupnih perona izašlo iz celog tog kompleksa. Kako mladić nije mogao rukama da ublaži pad, jer su mu one lisicama bile vezane iza leđa, tresnuo je ničice o beton. Karbone ga je vrlo grubo podigao, cimnuvši ga, a uzgred se bezobrazno šaleći na njegov račun, samo da bi ga već posle nekoliko koraka opet šutnuo. Ovom prilikom Mecanote nije mogao da se obuzda i ugrize se za jezik, te je krupnim koracima krenuo prema njemu.

„Karbone, šta to radiš?“

Zamenik inspektora se okrenuo i, čim je shvatio da je to bio on, stegao je četvrtastu vilicu. Potom je raširio ruke, sa usiljenim i lažno nevinim osmehom na licu.

„Samo smireno. Tip se jednostavno spotakao i pao. Takve stvari se dešavaju“, kazao je sa izvesnom dozom poruge, nakon čega je snažno protresao navijača, koga je vukao za ruku kao da je u pitanju obična krpena lutka, a ne ljudsko biće. „Samo se ti vrati svom poslu i bavi se onim što je tvoj zadatak, Mecanote, jer ja savršeno dobro umem sam da obavljam svoj deo posla.“

Rikardo nije popustio.

„Mislim da me nisi dobro razumeo. Prestani da se ponašaš kao kreten i da dižeš ruku na uhapšenike. I to smesta.“

Karboneov osmeh ispario je istog trenutka. Namrgođen, prišao je Mecanoteu, preteći se isprsviši onako koliko je dug i širok; kada se tako uspravio, videlo se da je za glavu viši od njega.

„Nemoj ni slučajno da ti je ikada više palo na pamet da mi popuješ šta ja treba da radim“, zagrmeo je, unoseći mu se u lice, tako da se njegovo lice sa kožom koja kao da je bila stalno opaljena suncem približio na svega nekoliko centimetara udaljenosti, pritom upirući kažiprstom u njegove grudi. „Ja ne prihvatam tvoja naređenja, ne prihvatam nikakve zapovesti od tebe.“

Nikada, ni dok je bio mali, za Mecanotea nije predstavljalo problem da očas posla zavrne rukave i obračuna se pesnicama sa bilo kim. Nekada je čak pomišljao na to kako bi mogao da se posveti boksu. Iako je Karbone bio krupniji od njega, u njemu to nije budilo strah, štaviše, njegov nos, koji se našao tako blizu njegovom čelu, u tom trenutku je za njega značio neodoljivi izazov. Jednostavnim trzajem glavom napred sve bi se završilo čak i pre nego što je počelo, ali to bi bila obična ludost. Već je imao dovoljno problema, a upravo stoga što se upecao na jednu sličnu provokaciju u tom stilu, sada se nalazio u Polferu.

„Samo da znaš, još ćeš ti mene čuti. Budi siguran da ću ti pokazati gde ti je mesto“, procedio je kroz zube, ulažući nadljudski napor da se kontroliše. „Ja ovde imam viši čin, zato postupaj onako kako ti ja kažem i tačka.“

Iako mu komesar Dalmaso nije izričito poverio vođstvo nad ovom operacijom, Mecanote je tehnički bio u pravu. Po rangju je bio na višoj prečki lestvice od Karbonea koji, međutim, očigledno nije bio spreman to da prizna.

„A u suprotnom? Možda ćeš da me prijaviš?“, izazivao ga je.

Rikardo je stegao pesnice i pokušao da iz glave otera viziju Karboneovog lica oblivenog krvlju, kao i jednako primamljiv i neodoljiv zvuk slamanja nosne hrskavice.

Baš u tom trenutku, probijajući se između agenata Polfera koji su se bili sjatili oko njih, prišao im je čovek od pedesetak godina, sede kose i koščatog lica. Mecanote ga je već bio primetio tokom ovog popodneva, zapalo mu je za oko kako krstari po stanici; uprkos tome što je bio u civilnoj odeći, pogledu jednog stručnjaka poput njega nije moglo da promakne kojoj jedinici je bez imalo sumnje pripadao: svakako je to bio Digos.

Taj čovek se isprečio između Karbonea i njega, ledenim glasom obrativši se ovom prvom:

„Zameniće inspektora, ja bih vas posavetovao da poslušate inspektora, jer u suprotnom ću biti prinuđen da u svom zvaničnom izveštaju detaljno naglasim probleme sa vašim ponašanjem.“

Pometen, Karbone je nekoliko puta otvorio i ponovo zatvorio usta, ali, budući da nije pronašao nikakav podoban odgovor, na kraju je samo promumlao neku psovku, okrenuo se, da bi se na kraju onako ljutito udaljio.

Čovek se primakao licem Mecanoteovom uhu i prošaputao:

„Unutar organa policije ima i onih koji cene šta ste vi uradili, inspektore. Želim da to znate.“

Pozdravio ga je pokretom ruke i udaljio se sa istom diskretnošću sa kakvom se i pojavio.

Mecanote je bio toliko iznenađen i zatečen da se čak nije setio ni da mu zahvali. Nekoliko sekundi je ostao duboko zamišljen, mada se brzo pribrao i povratio, te se obratio svojim ljudima:

„Samo hrabro, momci! Žurka je gotova, čeka nas mnogo posla!“

Nakon izvesnog vremena, još uvek napet i uzbuđen zbog sukoba – koji se za dlaku nije rasplamsao – sa Karboneom, i sama ideja da treba nastaviti ko zna koliko još dugo vremena sa hvatanjem navijača koji su prošli kroz mašinu za mlevenje mesa u vidu pripadnika jedinice sa suzbijanje nereda, sada je počela da mu deluje krajnje deprimirajuće.

Stub crnkastog dima koji je i dalje izbijao iz zapaljenog vagona postajao je sve gušći, a kroz prozorčić jednog od toaleta začulo se nečije dozivanje. Direktna naređenja svodila su se na to da se ograniče na ulogu pružanja podrške, ali Mecanote je smatrao da nema ničeg lošeg u tome da pripomognu u gašenju požara, pre nego što situacija stvarno postane opasna, imajući u vidu da vatrogasci još uvek nisu smeli da se umešaju, tako da niko nije konkretno obraćao pažnju na ovaj detalj.

Pozvao je četvoricu svojih ljudi i jednim gestom im dao do znanja da treba da ga slede. Zaključio je da se okršaji u najvećem jeku odigravaju na glavnom peronu pored šina. Nasuprot tome, sa druge strane voza, situacija je bila značajno mirnija, jer su se tamo odigravala samo neka izolovana koškanja. Njegova namera bila je da se probije tuda.

Dok se trčećim korakom kretao u tom smeru, u pratnji onih odabranih policajaca, spazio je kako Kolela pokušava da ide za njima. Agent Filipo Kolela nije bio čovek od akcije. Na fizičkim testovima pripremnog kursa

pokazao se užasno, a na poligonu za pucanje nije uspevaao ni pukim slučajem da pogodi metu. Beše pravo čudo što je ipak položio ispit. Uprkos tome, bio je jednako trapav i nezgrapnan u svojim pokretima kao što je bio vispren i bistrog uma, a povrh svega, znao je savršeno da rukuje kompjuterima. Bio bi savršen za naučnu jedinicu policije, međutim, nije imao blagoslovene zaštitnike u višim slojevima društva, pa su ga tako rasporedili u Železničku policiju. Mecanote je bio svestan činjenice da njega nije hrabrost nagnala da pođe za njima: naprosto, osećao se sigurnije kada je bio uz njega.

„Ti ne, Filipino! Ostani ovde, tako će biti bolje.“

Okrružili su lokomotivu i počeli da špartaju po peronu, duž koga se nalazio niz metalnih stubova koji su pridržavali krovnu nadstrešnicu. Trčali su pognute glave, kako bi izbegli da ih dokače oni nasumično bačeni predmeti koje su povremeno bacali oni retki navijači zaostali unutar voza. Najednom, Mecanote je ugledao kako kroz jedan od prozora izleće neka vrsta kartonskog paketića u obliku kugle velike kao narandža. Kao na usporenom snimku, radoznalo je pogledom pratio piruete i okretaje kojima je dotični projektil sekao vazduh, krećući se pravo ka njima, još uvek ne shvatajući o čemu se radi. Tek kada je zapazio da iz kugle viti kratak i upaljen fitilj, naslutio je o čemu je reč, ali već je bilo prekasno.

Imao je vremena samo da krikne: „Pažnja! Pažnja!“, posle čega je prsak eksploziva sve zbrisao.

Mecanote se odjednom našao izvrnut potrbuške, lica spljoštenog uz popločano tlo. U ušima mu je sve zujalo, kao da mu je glava bila pokvaren i poludeli ekspres lonac pod pritiskom, grudna kost kao da mu je gnječila pluća i teško je disao, grlo ga je grebalo i osećao je mučninu. Morao je da se pomuči da bi ustao, još uvek uzdrman; kolena su mu klecala i noge su ga izdavale, dok mu se u glavi sve vrtelo. Mlaz hladnog znoja slivao mu se niz leđa.

Sto mu gromova, pomislio je. Koliko je samo malo falilo!

Osvrnuo se oko sebe. Njegovi agenti ležali su na tlu, poluomamljeni, ali se činilo da su svi dobro. Doviknuo im je nešto što ni oni ni on nisu mogli da čuju, zbog upornog pištanja u ušima. Stoga, rukom im je dao znak da ustanu.

Nastavili su da opkoljavaju kompoziciju, ovog puta daleko opreznije, napredujući onako pognuti i priljubljeni uz vagone. S vremena na vreme, Mecanote bi izvio vrat kako bi bacio pogled i provirio kroz neki od prozora

pored kojih su prolazili. Kada su stigli do sedmog vagona, onog koji je prethodio vagonu gde se rasplamsavao požar, Rikardo se ukopao u mestu, kao da mu je najednom nešto palo na pamet. Prišunjao se jednim širom otvorenim vratima. Nikoga nije bilo na vidiku, a vratašca od toaleta, razvaljena i istrgnuta iz šarki, visila su onako poprečke bačena nasred hodnika. Mecanote je svojim ljudima dao znak rukom, te je nastavio svojim putem, ovog puta primetno sporije, bacajući pogled kroz prozor svakog kupea. Kada je manje-više došao do sredine vagona, zaustavio se. Imao je vrlo dobro pamćenje. U kupeu čiji je položaj bio na drugoj strani hodnika, video je agenta iz Polfera, onog koji je kasnije potražio sklonište u toaletu vagona broj 7 i od koga nisu imali novih vesti od trenutka kada se na njegovom mobilnom telefonu ispraznila baterija. On je sada ležao svaljen na jedno od sedišta, okružen trojicom siledžija. Jedan od njih ciljao ga je nožem.

Mecanote se oslonio na bok vagona, kako bi malo bolje razmislio. Intervenisanje u jednoj takvoj situaciji je, nesumnjivo, prevazilazilo naređenja koja je dobio. Najpametnije bi bilo da se pozabave pričom oko mobilnih brigada, ali ono malo pripadnika odreda za suzbijanje nereda koji su se nalazili u blizini behu prezauzeti tučnjavom, ne bez razloga, sa navijačima, a pojačanje traženo preko radio-uređaja nije moglo tako brzo da stigne, a njemu uopšte nije bilo svejedno da vidi svog kolegu u tako očiglednoj smrtnoj opasnosti, gde mu je prećeno nožem koji je lako mogao da mu prereže vrat. Morao bi nekako da stupi u kontakt sa upravom, mada je i te kako dobro znao da mu komesar Dalmaso nikada ne bi odobrio da se umeša, tako da je na kraju rešio da nikoga ne konsultuje, uprkos činjenici da ga je jedan unutrašnji glasić upozoravao da bi time mogao da se uvali u ogromnu nevolju, koja mu uopšte nije bila potrebna. Što se ostalog tiče, već vekovima ga je taj glasić u glavi gnjavio, bez obzira na to što na njega nije obraćao pažnju.

Ono pištanje u ušima u međuvremenu se svelo na neprijatno zujanje, a kolena su prestala da mu se tresu. *Mogu ja to*, pomislio je. Naznačio je svojoj trojici ljudi da se vrate do vrata koja su upravo ostavili za sobom, dok su se on i četvrti agent zaputili ka suprotnom kraju vagona. Sva petorica su ušli u voz, planirajući da pročešljaju hodnik sa obe strane. Vagon je delovao pusto, kao da je potpuno ispražnjen; sudeći po stanju u kome je ostavljen, odavao je utisak kao da je tuda protutnjala čitava horda vandala. Mecanote je gestovima zapovedio svojim ljudima da nastave dalje, ne nadižući nikakvu buku. Čim je primetio kako jedan od njih otkopčava